

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO)

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Directie Begrotingszaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverhe d.nl

Inlichtingen

Ons kenmerk
2022-0000185106

Uw brief (kenmerk)

Datum 11 juli 2022
Betreft Advies oprichting Stichting Kennis- en Innovatiecentrum
WOII

Geachte

In uw brief van 13 juni jl. vraagt u advies over het voornemen tot het 'doen oprichten' van de Stichting Kennis- en Innovatiecentrum WOII (hierna: de stichting). Naar aanleiding van dit voornemen is meermaals contact geweest tussen ambtenaren van onze ministeries. Ik heb uw voornemen getoetst aan de normen uit het Stichtingenkader. Daarbij komen de volgende elementen aan bod:

- het publieke belang dat de overheid wenst op te pakken;
- de taken of activiteiten die de stichting gaat uitvoeren;
- de gekozen inrichting van de stichting;
- de betrokkenheid van andere partijen;
- de verhouding tot de verantwoordelijke minister;
- de financiering.

Gegeven de taken en inrichting van de stichting kom ik tot een positief advies. Ik geef u hierbij wel twee aandachtspunten mee. Ten eerste wil ik u verzoeken te blijven monitoren of de huidige situatie niet significant wijzigt in aanloop naar de daadwerkelijke oprichting. Kenmerkend voor de huidige situatie is het ontbreken van de benodigde expertise bij reeds bestaande organisaties in de herinneringssector in combinatie met de nadrukkelijke wens van de sector om in gelijkwaardigheid tot verdere samenwerking te komen. Ook wil ik u als aandachtspunt meegeven om alert te zijn dat de gekozen inrichting van de stichting en de rol van een externe partij de gewenste slagkracht niet alsnog ondermijnt. Op beide punten kom ik hieronder terug.

In uw toelichting is het publieke belang dat de stichting gaat dienen, te weten het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog, overtuigend onderbouwd.¹ Om dit doel goed te dienen is gebleken dat er tussen reeds bestaande organisaties meer samenhang en samenwerking nodig is. Met name op de terreinen van kennisverspreiding (educatie), digitalisering en museaal aanbod. De betrokken partijen zijn al op informele wijze verenigd in het Platform WOII²,

¹ Commissie Cohen 2015: De versterking van de herinnering WOII. Eindrapport Commissie Versterking Infrastructuur Herinnering WOII, 2016. Eindrapport Evaluatie Platform WOII, Andersson, Elffers en Felix, 28 juni 2021. Digitale visie Platform Tweede Wereldoorlog, Dyalogic, Utrecht april 2021.

² Het huidige Platform WOII is in 2016 ontstaan naar aanleiding van de ambities van de Commissie Cohen. In het Platform zijn het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC), de Stichting Musea en

maar deze vorm ontbeert volgens u de benodigde slagkracht. De stichting heeft dan ook de doelstelling om binnen de herinneringssector op bovengenoemde terreinen tot meer slagkracht te komen, om zo ook de ambities van de Commissie Cohen³ te realiseren. De toegevoegde waarde van een nieuwe stichting ten opzichte van de bestaande en alternatieve vormen is toereikend onderbouwd. U geeft aan dat bij bestaande partijen de expertise ontbreekt en dat het de nadrukkelijke wens van de sector is om in gelijkwaardigheid tot betere samenwerking te komen. Het past dan ook niet goed om de middelen hiervoor onder te brengen bij één van de bestaande sectorpartijen. Ik kom hier bij mijn eerste aandachtspunt: ik wil u verzoeken te blijven monitoren of de beschreven situatie niet significant wijzigt in aanloop naar de daadwerkelijke oprichting van de stichting. Immers, mocht bij reeds bestaande organisaties voor oprichting *wel* de benodigde expertise zijn aangetrokken of het veld in gezamenlijkheid *toch* kiest om de regiefunctie te beleggen bij één bestaande partij, dan geniet oprichting van een nieuwe stichting niet langer de voorkeur.

Het tweede aandachtspunt ziet op de complexe inrichting van de stichting. Het besturingsmodel bestaat uit een Raad van Bestuur en een Raad van Toezicht, aangevuld met een Raad van Advies. De Raad van Advies geeft indirect een stem aan de vele belanghebbenden. Daarnaast is er nog een Veldberaad. Het Veldberaad staat los van de stichting en is daarom niet in de statuten opgenomen. Het bestuur van de stichting neemt wel zitting in het Veldberaad. Ik kom tot mijn tweede aandachtspunt: ik wil u meegeven waakzaam te blijven op het adequaat functioneren van het governance model en de rol van het Veldberaad, om zo te voorkomen dat de beoogde slagkracht (alsnog) niet wordt gerealiseerd. Ik adviseer u daarom om bij aangekondigde evaluatie ook expliciet het functioneren van het governance model en de rol van het Veldberaad te betrekken. U geeft verder aan dat de stichting zich committeert aan sectorale gedragscodes, waaronder de Governance Code Cultuur 2019.⁴ Hetgeen ik toejuich.

De ministeriële verantwoordelijkheid in de statuten is beperkt, wat past bij het stichtingenbeleid in het algemeen en de inrichting van deze stichting in het bijzonder.⁵ Er is gekozen om de minister van VWS in de statuten op twee punten een rol van betekenis te geven: de minister dient zijn goedkeuring te geven bij wijziging van de statuten én bij ontbinding van de stichting.⁶ De initiële beleidsdoelstellingen van waaruit VWS besluit tot het 'doen oprichten' van deze stichting blijven zo gewaarborgd. Tevens borgt dit op gepaste wijze dat de stichting zich zal moeten blijven inzetten voor de genoemde doelstellingen.

In uw onderbouwing is duidelijk beschreven hoe de stichting gefinancierd wordt: twee aflopende subsidiestromen aan twee bestaande organisaties worden in de beoogde situatie gebundeld tot één nieuwe subsidiestroom richting de op de richten stichting. Binnen artikel 7 van de VWS-begroting oorlogsgetroffenen en herinnering WOII, is daarom rekening gehouden met een jaarlijkse subsidie van maximaal €1,5 miljoen. De Kaderwet VWS en de Kaderregeling OCW, SZW en VWS-subsidies bieden afdoende waarborgen met betrekking tot de rechtmatigheid van de bestedingen. De stichting is voornemens om financiering van derden aan te trekken. De stichting heeft voldoende waarborgen ingebouwd die, gesterkt door de Governance Code Cultuur 2019, erop toezien dat

Herinneringscentra '40-'45 (SMH), NIOD/NOB, de Oorlogsgravenstichting (OGS) en de Liberation Route (SLRE) vertegenwoordigd.

³ Commissie Cohen 2015: De versterking van de herinnering WOII.

⁴ Zie art. 3 Concept Statuten Stichting Kennis- en Innovatiecentrum WOII.

⁵ Tevens is expliciet toegezegd dat in de Raad van Bestuur, de Raad van Toezicht en de Raad van Advies geen politieke vertegenwoordigers of ambtenaren zitting nemen om dubbele loyaliteiten te voorkomen.

⁶ Zie art. 20 lid 4 en art. 21 lid 3 Concept Statuten Stichting Kennis- en Innovatiecentrum WOII.

financiering afkomstig van derden slechts afkomstig is van partijen die het beheerde erfgoed van de stichting niet ondermijnen.

Tot slot raad ik u aan om periodiek contact tussen uw departement en de stichting in te regelen. Ook na het eventueel beëindigen van de subsidierelatie. Niet alleen om zo vanuit uw departement zicht te houden op een doelmatige besteding van de middelen, maar ook om zorg te dragen dat uitoefening van de statutaire bevoegdheden van de minister van VWS en de daaraan ten grondslag liggende opgave ook na subsidierelatie niet uit het oog verloren wordt.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
2022-0000185106

Hoogachtend,

